

Een pessarium bij een prolaps

Daniëlla Oom, gynaecoloog met aandachtsgebied urogynaecologie

Disclosure belangen

Anneke Remijn, huisarts
Kort Klinisch Onderwijs (KKO), Albert Schweitzer ziekenhuis,
Maandag 4 november 2024

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ... 	<p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p>

Programma KKO, pessarium bij vaginale prolaps

Tijd	Onderwerp	Spreker
17.00 u	Introductie onderwerp.	Voorzitter Anneke Remijn, huisarts te Zwijndrecht
17.10 u	Pessarium bij een vaginale prolaps	Daniella Oom, gynaecoloog
17.40 u	Vragen stellen, discussie	
17.55 u	Afsluiten	Huisarts Zwijndrecht, avondvoorzitter

Disclosure belangen

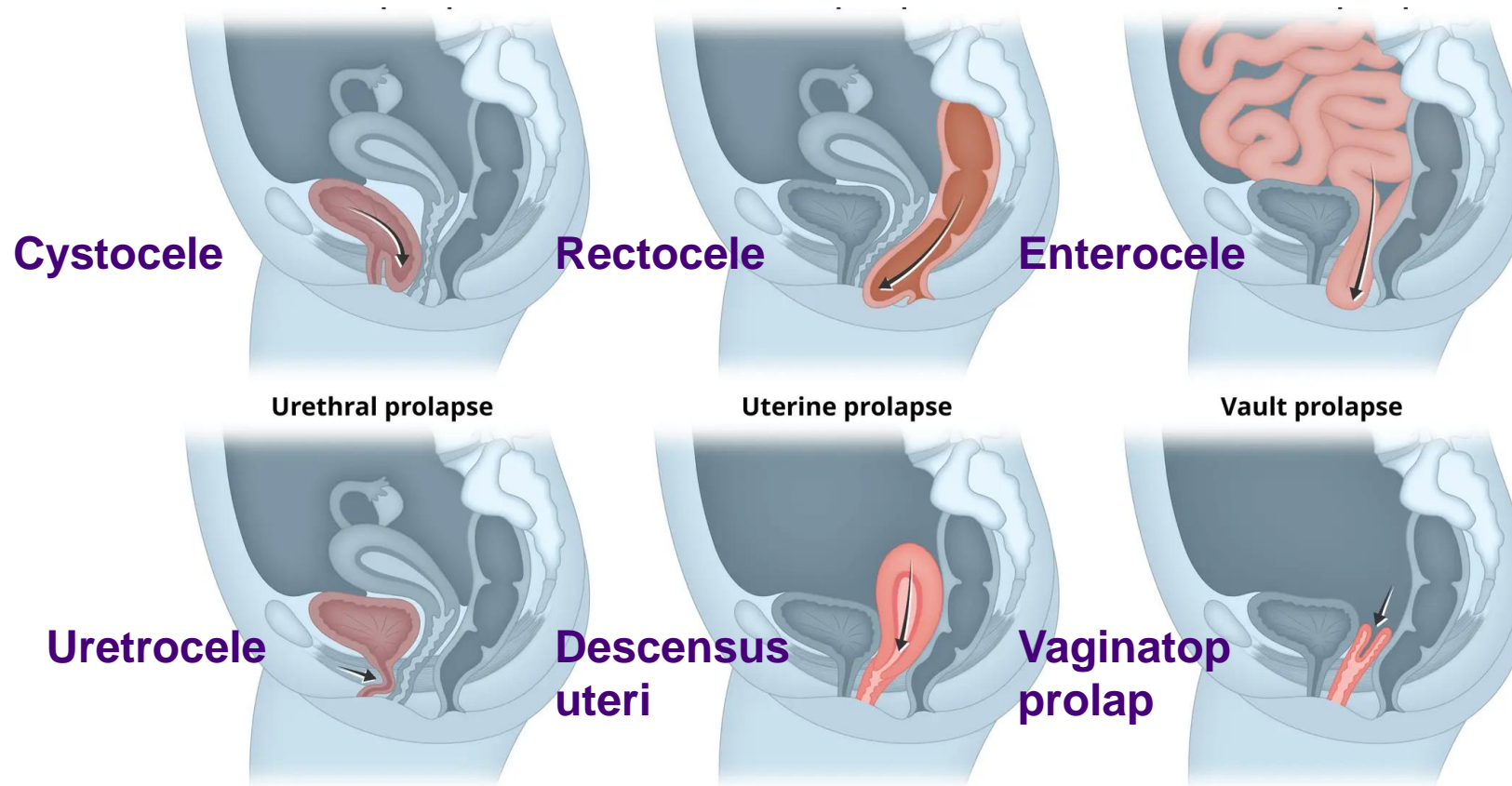
Daniella Oom, gynaecoloog
Kort Klinisch Onderwijs (KKO), Albert Schweitzer ziekenhuis,
Maandag 4 november 2024

(potentiële) belangenverstrengeling	Geen
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Geen
<ul style="list-style-type: none"> • Sponsoring of onderzoeksgeld • Honorarium of andere (financiële) vergoeding • Aandeelhouder • Andere relatie, namelijk ... 	<p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p> <p>Geen</p>

Leerdoelen

- Pessarrium bij welke patiënten?
- Hoe meet ik een pessarium aan bij een vaginale prolaps?
- Tips and tricks rondom zelfmanagement van een pessarium bij vaginale prolaps.

Vaginale prolaps

© IHH Healthcare Singapore

Vaginale prolaps

AUGS Pelvic Organ Prolapse: An Interactive Guide Help

Home **POP-Q** Halfway System Assessment Image Normal Anatomy Reference Diagram

Interactive Prolapse Evaluation

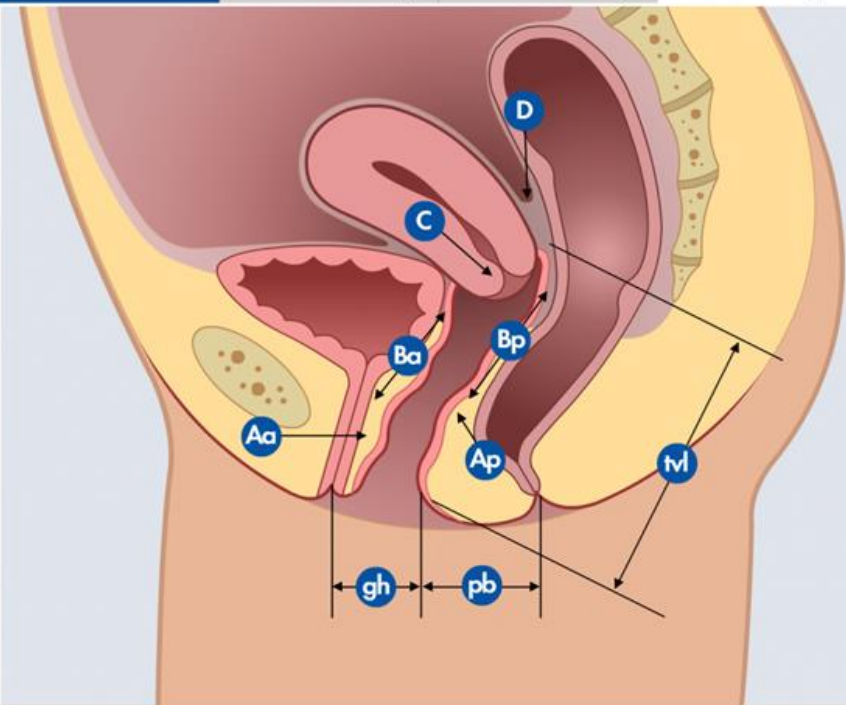
Choose an Example ▼

Exam Date: 7/26/2016 📅

Uterus: Yes No

anterior wall	anterior wall	cervix or cuff
-3	-3	-8
Aa	Ba	C
genital hiatus	perineal body	total vaginal length
2	3	10
gh	pb	tvL
posterior wall	posterior wall	posterior fornix
-3	-3	-10
Ap	Bp	D

Cancel Done

Pelvic Organ Prolapse: An Interactive Guide is a registered trademark of Tim Peters and Company, Inc. Copyright 2007–2016. All Rights Reserved. Developed in consultation with Dr. Patrick Culligan, MD. Close

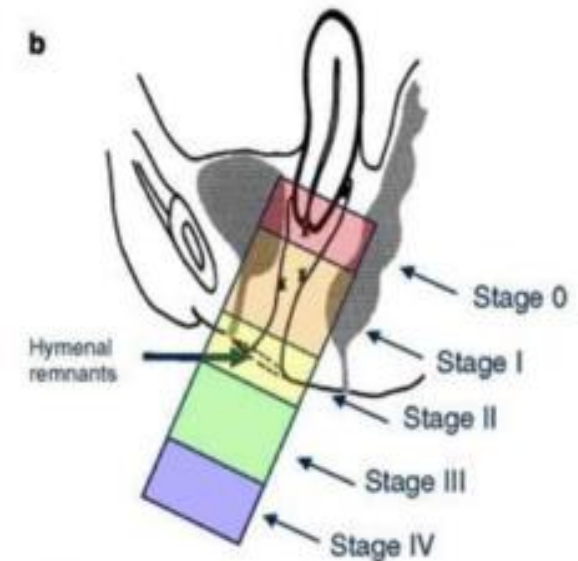
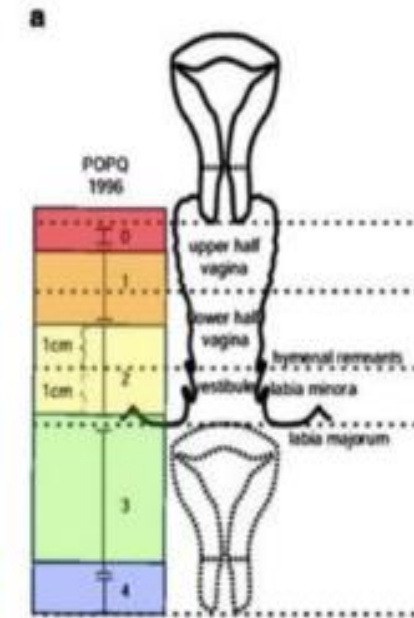

Fig. 1 a and b shows prolapse staging—0, I, II, III, and IV (uterine—by the position of the leading edge of the cervix)

Vaginale prolaps

Prevalentie

Nederlands onderzoek

- Tot 40% van vrouwen heeft stadium 2 op hoger
- Ernstige hinder 11 %
- Life time risk operatie 11-19% (piek 60-69 jaar)

Pessarium

Vaginale prolaps

Symptomen

- Asymptomatisch
- Stress/urge-incontinentie
- Voidingsdysfunctie
- Frequency – urgency
- Balgevoel – pelvien discomfort
- Seksuele klachten
- Bloedverlies
- Bemoeilijkte defaecatie
- Anale incontinentie

Pessararium

Pessararium

Iedere patiënt met een symptomatische prolaps dient geïnformeerd te worden over de mogelijkheden van pessarium therapie als primaire behandeling van prolaps.

[Pessararium therapie bij prolaps - Richtlijn - Richtlijndatabase](#)

Pessarium

Voordelen

- Simpele oplossing
- Goedkoop, geen verwijzing
- Duurzaam
- Bijwerkingen reversibel
- Geen operatie

Nadelen

- Fluor
- Decubitus
- Stress-incontinentie
- Verkeerde maat
- Blijvend onderhoud

Pessararium

Pessararium vs Operatie

Vermindering klachten

65% met pessarium vs 90% na operatie

30% stopt met pessarium < 24 maanden

24% alsnog operatie < 24 maanden

People studie, vd Vaart *et al* BJOG 2022.

Pessarium

Try it

Cystocele
Descensus uteri
Top prolaps

Rectocele /
Enterocele

Vaginale prolaps

Bij welke patiënte niet?

Bij risico op evisceratie

Indien controles of zelfmanagement niet mogelijk is

Vaginale prolaps

Welk type pessarium?

1^e keuze

bij expulsie

bij incontinentie

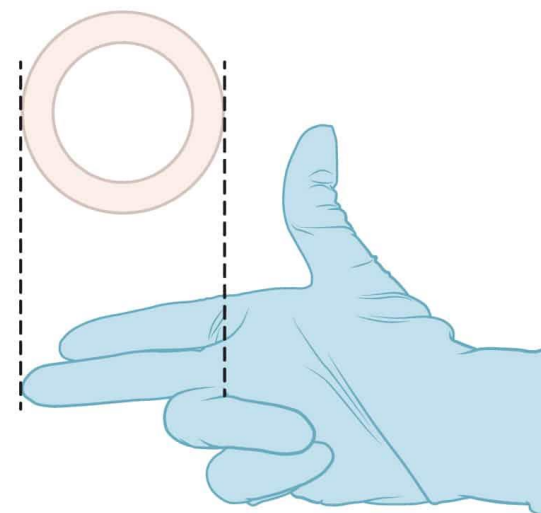
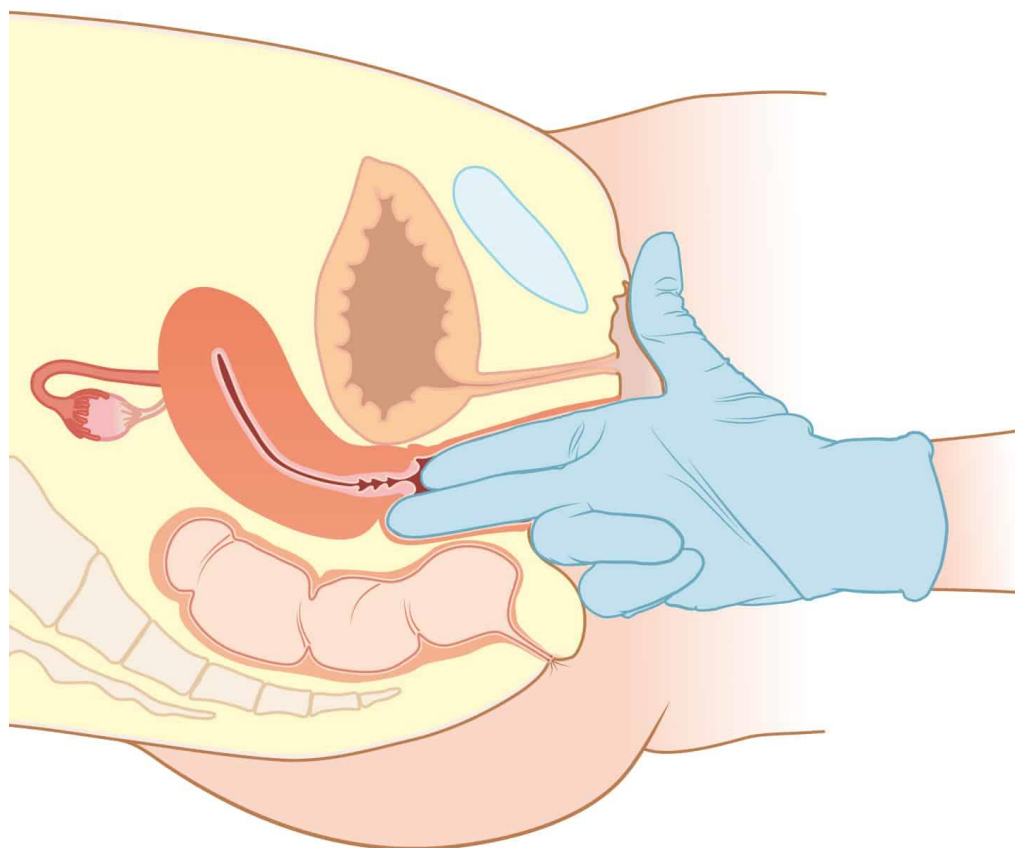

bij stadium 3 / rectocele

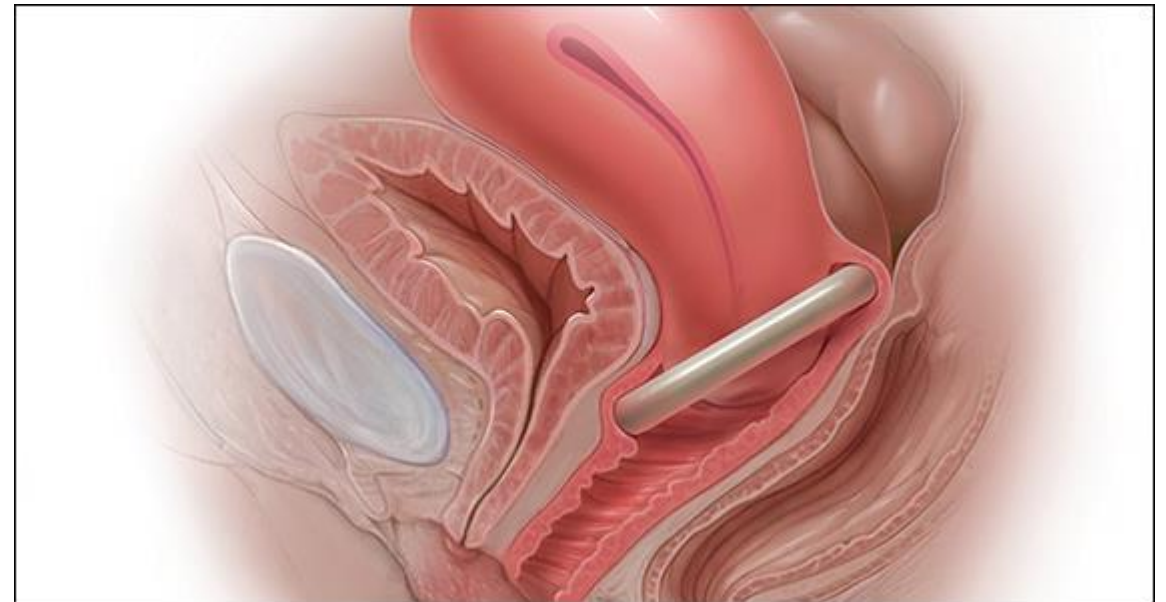
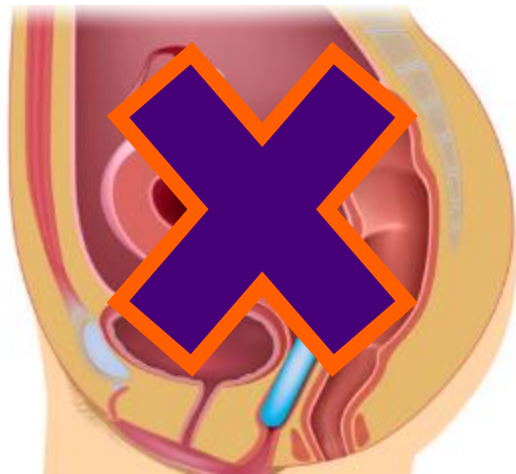

Aanmeten van pessarium

Aanmeten van pessarium

<https://youtu.be/cqG3w-6wVI0?t=121>

Passet

Pessarium

Laat patiënte even in de buurt blijven na aanmeten

Na enkele weken indien tevreden retour voor aanleren zelfmanagement

- Kan ook door ondersteunend personeel
- Kubus pessarium moet dagelijks verwijderd worden

In principe kan alles met pessarium, coïtus ook (tenzij kubus)

Ringcontroles

Geen evidence voor frequentie ringwissel

Oudsher → 3 maanden
Sinds Covid → 6 maanden
Zelfmanagement!

Standaard oestrogenen ?

Fluor
Decubitus
Bloedverlies

Vaginose

Effect of estrogen on vaginal complications of
pessary use: a systematic review and meta-analysis.
Ai et al. 2022

Zelfmanagement

Zelfmanagement

Vergroot autonomie

Vaak makkelijk aan te leren (cave kwetsbare ouderen)

Ontlast de 1^e en 2^e lijn

Aanleren

Doe het voor

Laat patiënte in de praktijk oefenen

Verwijs naar informatie op bekkenbodewijzer.nl

[Wat is een pessarium en hoe plaats en verwijder je dit? - YouTube](#)

Zelfmanagement

Instructie

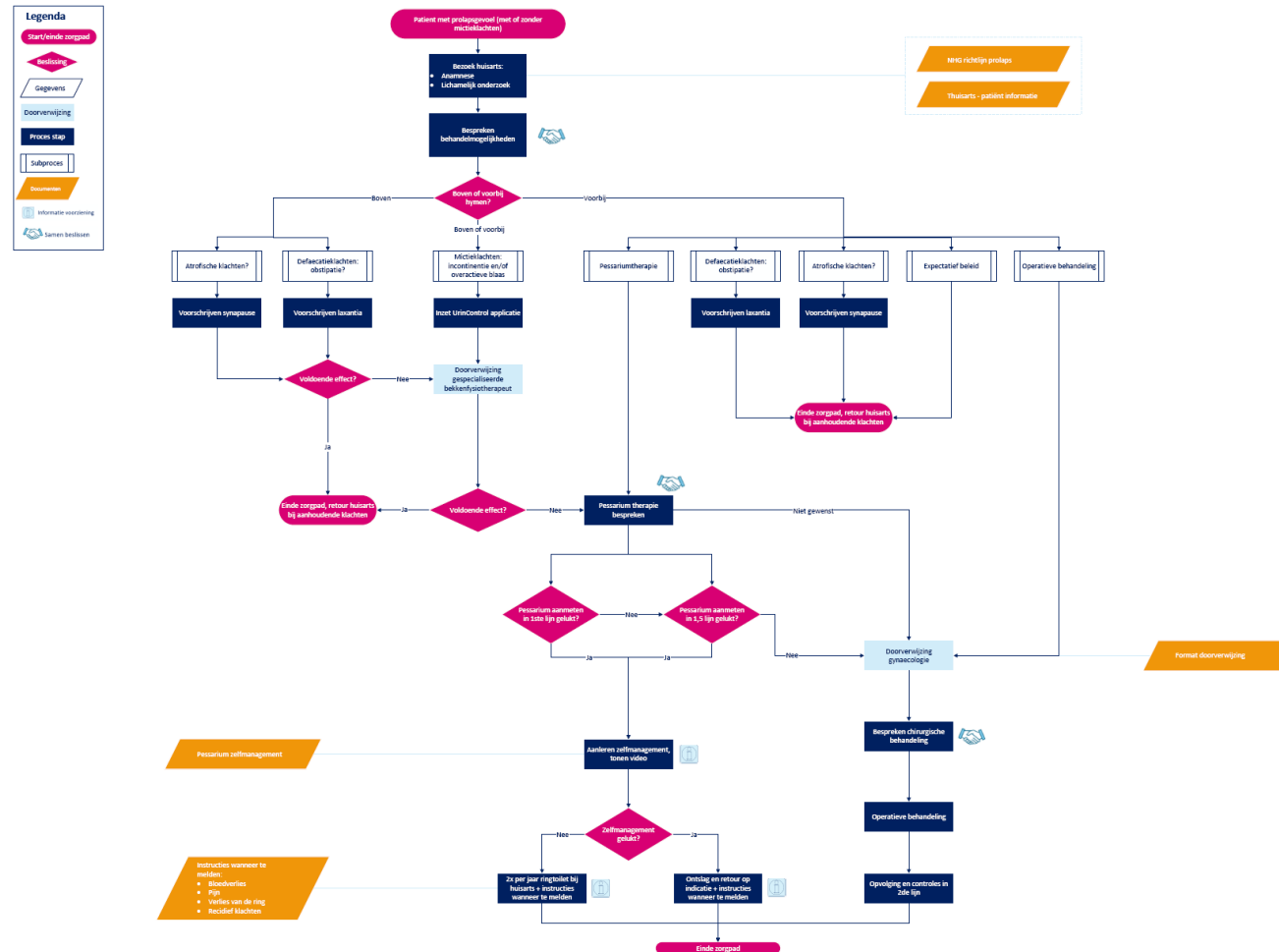
Maandelijks zelfmanagement, tenminste elke 3-6 maanden

Bij fluor wekelijks of pessarium s nachts uitlaten

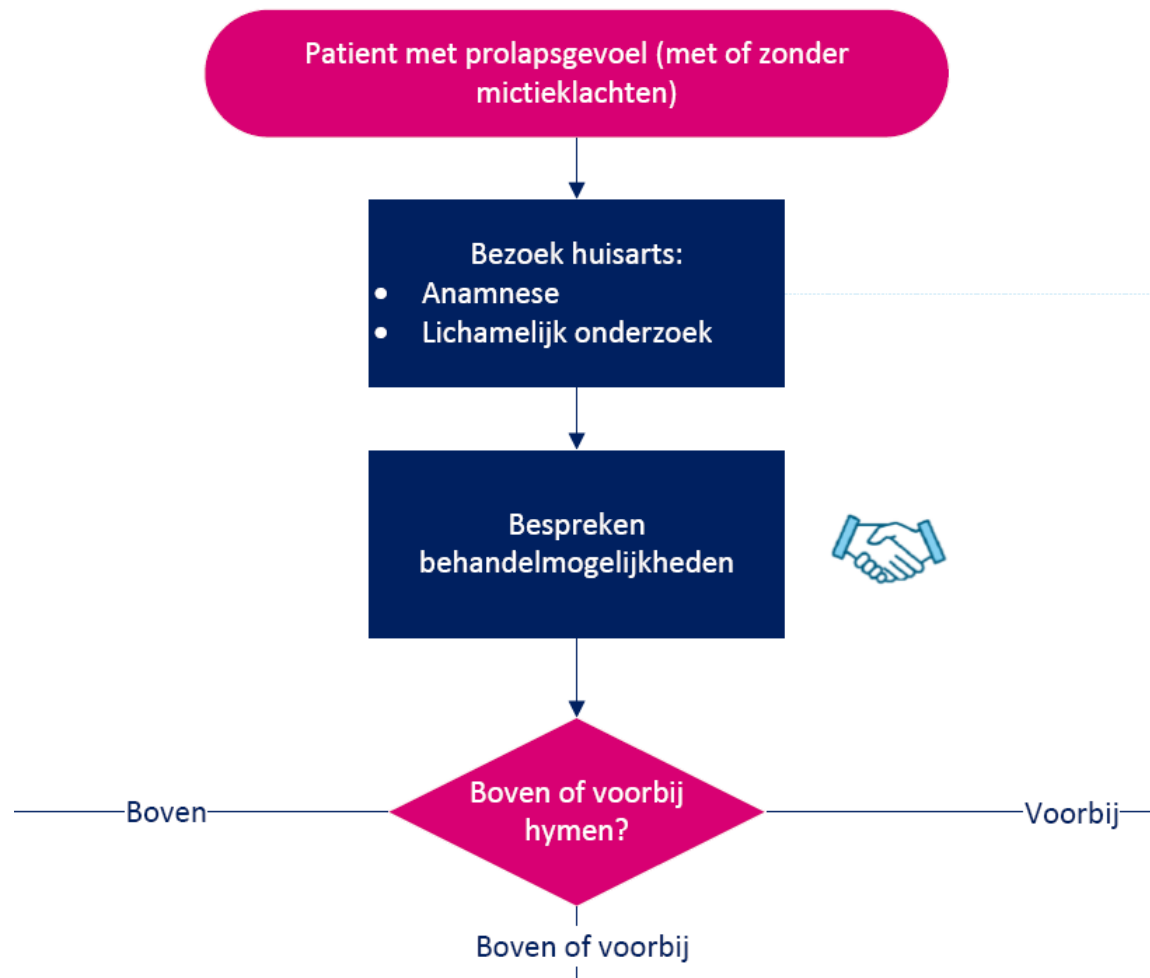
Bij klachten wel controle

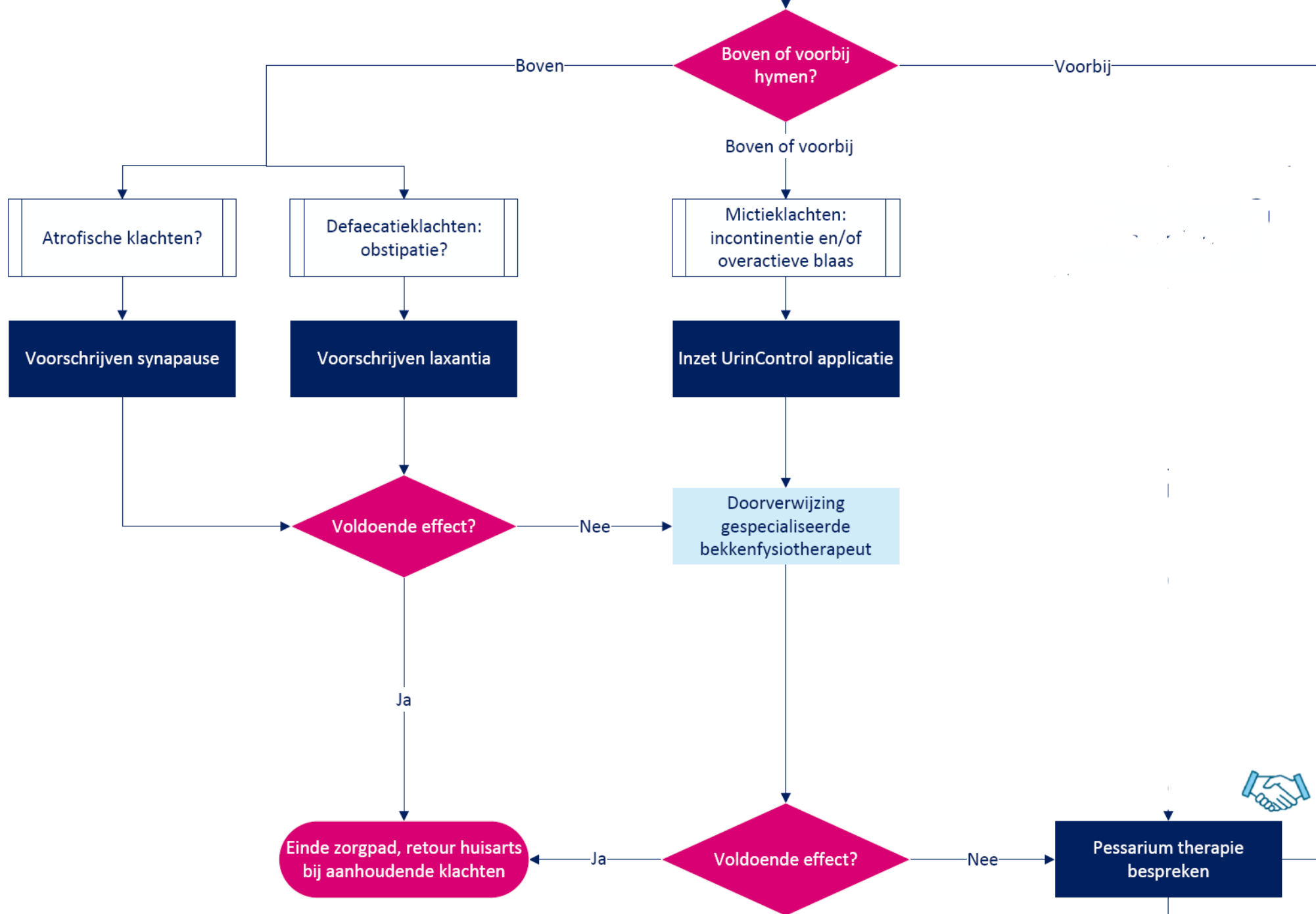
Toekomst?

Zorgpad bekkenbodempzorg

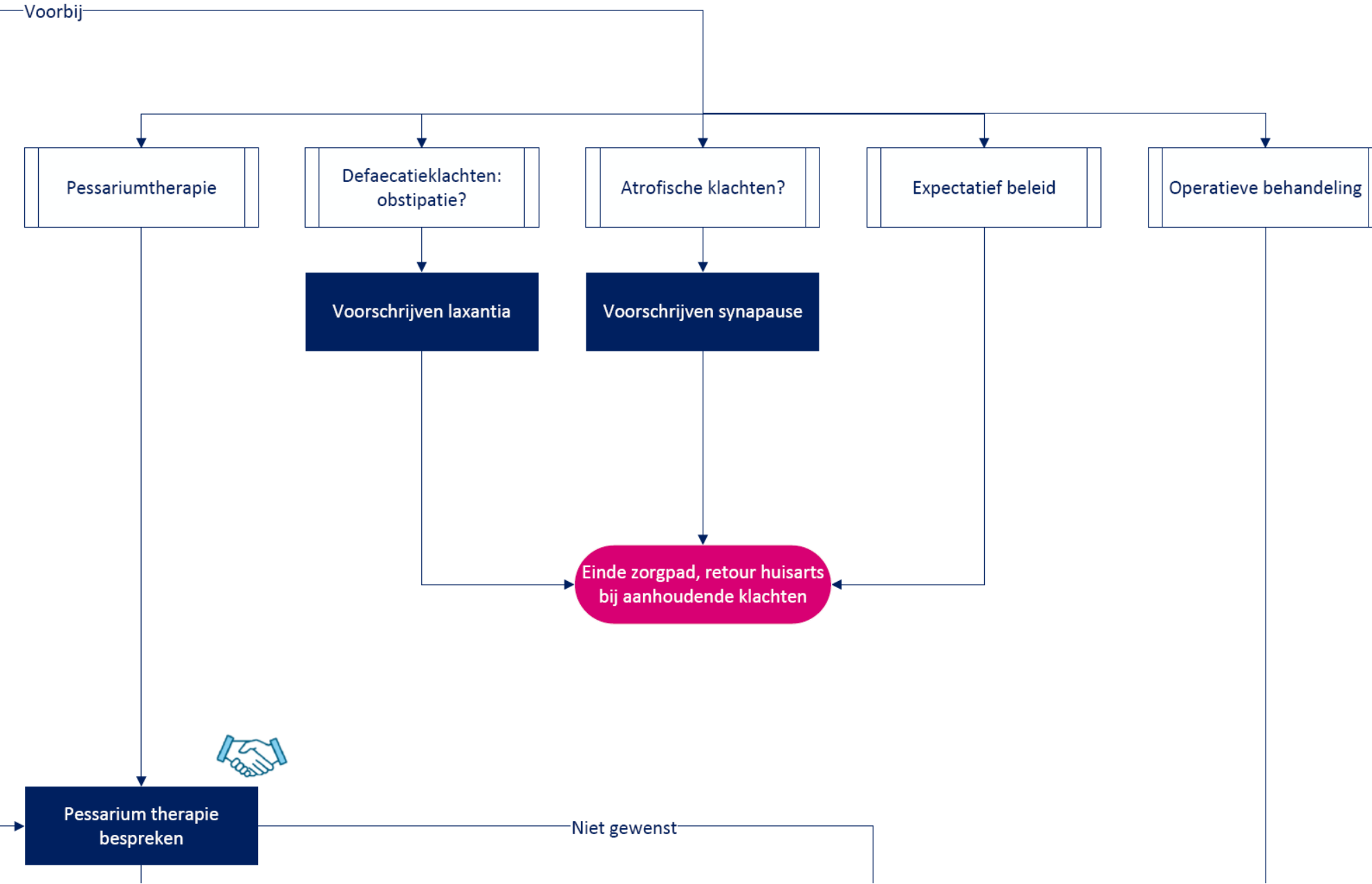

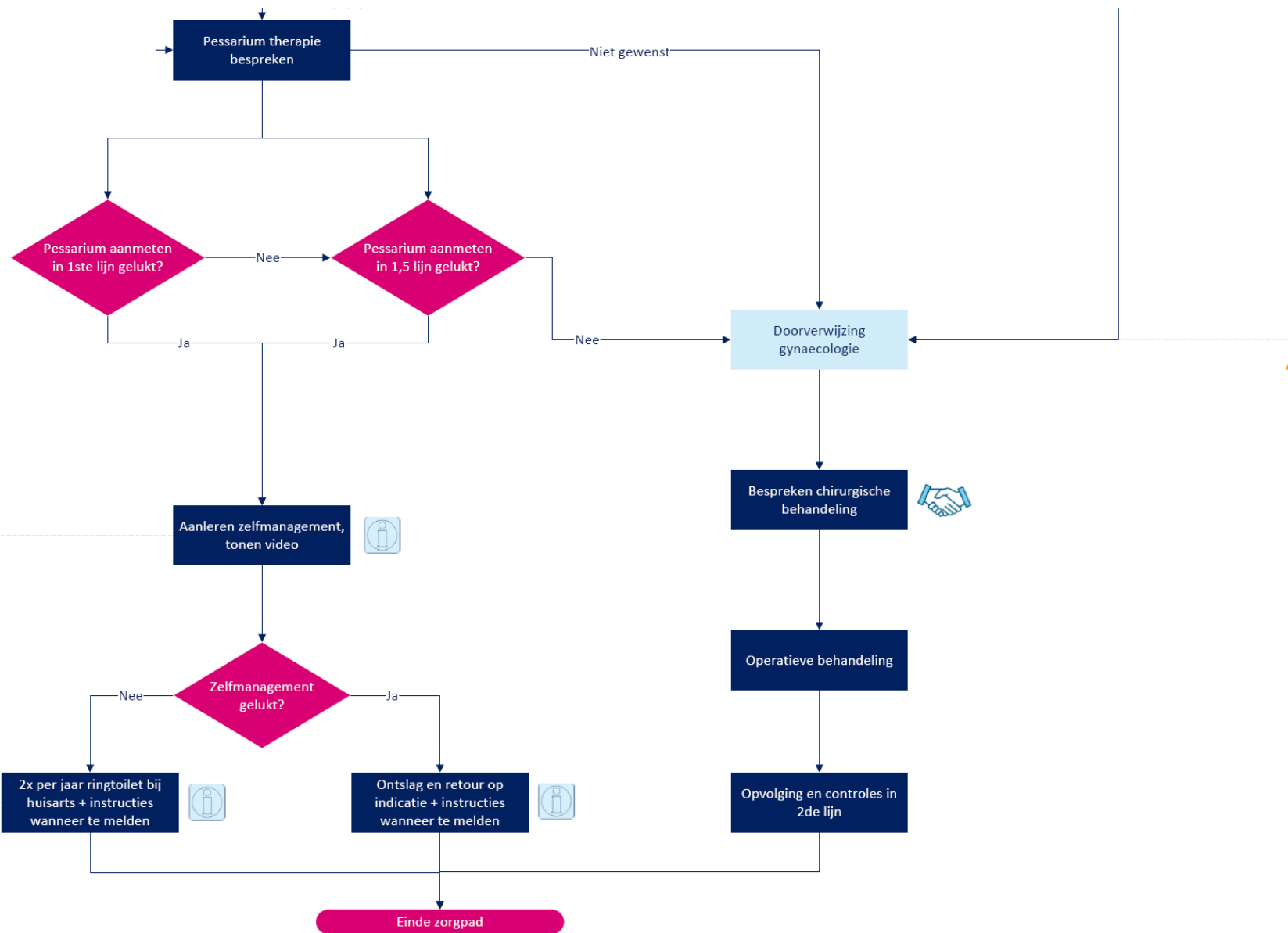

Voorbij hymen

Pessariumtherapie bespreken

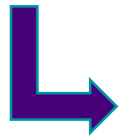

Pessarium zelfmanagement

- Instructies wanneer te melden:
- Bloedverlies
  - Pijn
  - Verlies van de ring
  - Recidief klachten

Toekomst?

Mprove transformatie project

Het pessariumconsult

Stellingen

- Een pessarium heeft minder goed effect bij een prolaps van de vagina-achterwand
- Patiënten zijn goed te motiveren voor zelfmanagement
- Een ringtoilet dient elke 3 maanden uitgevoerd te worden
- Vaginale oestrogenen zijn onderdeel van de standaard behandeling bij een pessarium

Take home....

- Een pessarium is een goede optie bij vaginale prolaps
- Overweeg aanschaf van een passet
- Stel zelfmanagement standaard voor

Digitaal Kort Klinisch Onderwijs (KKO)

Het KKO programma voor 2024 is beschikbaar op de website voor www.mijnasz.nl/Zorgverleners/

Geaccrediteerd voor 1 punt en van 17-18 uur